

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKÎ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

AYAKKABI VE SARACİYE TEKNOLOJİSİ

BAYAN GÜNLÜK MODEL

ANKARA 2007

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılan değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. STANDART FORM	3
1.1. Günlük Ayakkabı	3
1.1.1. Tanımı	3
1.1.2. Çeşitleri	3
1.2. Standart Form Şekillendirme Tekniği	4
1.2.1. Dış-İç Bantlama	4
1.2.2. Standart Form	5
UYGULAMA FAALİYETİ	8
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	9
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	11
2. YÜZ İSTAMPALARI	11
2.1. İstampalar	11
2.1.1. Yüz	11
2.1.2. Gambalar	13
2.1.3. Fileto	14
2.1.4. Lastik Bant	16
UYGULAMA FAALİYETİ	17
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	18
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	20
3. ASTAR İSTAMPALARI	20
3.1. Astar Ölçüleri ve Standarda Çizim Tekniği	20
3.2. Astar İstampalarını Çıkarma	21
3.2.1. Yüz Astar İstampaları	21
3.2.2. Gamba Astar İstampaları	22
3.2.3. Dil Astar İstampası	23
3.2.4. Çoraplık Astarı İstampası	24
UYGULAMA FAALİYETİ	26
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	27
MODÜL DEĞERLENDİRME	29
CEVAP ANAHTARLARI	30
KAYNAKÇA	31

AÇIKLAMALAR

KOD	542TGD287
ALAN	Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi
DAL/MESLEK	Ayakkabı Modelistliği
MODÜLÜN ADI	Bayan Günlük Model
MODÜL TANITIMI	Günlük bayan ayakkabı modellerinin standart form, yüz ve astar ıstampalarını çıkarma işlemlerinin anlatıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	
YETERLİK	Bayan günlük modeli çıkarmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Gerekli ortam sağlandığında tekniğe uygun, bayan günlük modeli çıkarabileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none">1. Bayan günlük modelinin standart formunu yapabileceksiniz.2. Bayan günlük modelinin yüz ıstampalarını çıkarabileceksiniz.3. Bayan günlük modelinin astar ıstampalarını çıkarabileceksiniz.
EĞİTİMÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Atölye ve Laboratuvar Donanım: Bayan günlük modele uygun kalıp, kesim lastiği, kesim bıçağı, mezura, masat, üçgen eğe, kalem, silgi, karton, cetvel, rulet, pergel.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Her faaliyet sonrasında o faaliyetle ilgili değerlendirme soruları ile kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda uygulanacak ölçme araçları ile modül uygulamalarında kazandığınız bilgi ve beceriler ölçülerek değerlendirilecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Ayakkabı gerek ihtiyaç gerekse moda yönünden hayatımızda vazgeçilmez bir üründür. Ayakkabı üretiminde ülkemizde henüz belli standartlara maalesef ulaşamamıştır. Siz öğrencilerimiz sayesinde ülkemizde bazı standartların oluşturulması mümkün olacaktır.

İnsanlar ayakkabı seçerken öncelikle ihtiyaçlarını karşılamasına, daha sonra modaaya uygun olmasına dikkat ederler. Böylece kullanım yeri ve amacına göre ayakkabılar şekillenir.

Bu modülde, günlük bayan ayakkabılarının ıstampalarının nasıl çıkarılacağı anlatılmaktadır. Günlük ayakkabı modeli rahatlığa önem verenlerin tercih ettiği modellerdir. Gündelik yaşamda sıklıkla kullanılan, rahat olduğu kadar modası geçmeyen modellerdir. Bu modül sonunda günlük bayan modelin ıstampalarını çıkarabilmek için gerekli bilgi ve beceriye sahip olacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında günlük bayan modeli standart formunu tekniğine uygun yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Ø Çevrenizdeki ayakkabı üreticilerini araştırarak bayan günlük ayakkabı modelinin çeşitlerini ve farklı tekniklerdeki standart form yapma yöntemlerini araştırınız. Araştırmanızı rapor haline getirip sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. STANDART FORM

1.1. Günlük Ayakkabı

1.1.1. Tanımı

Dünyada “casual” adı ile bilinen bu ayakkabıya, ülkemizde “günlük ayakkabı modeli” denmektedir. Bu modelin özelliği, özel yerler ve özel anlar dışında günlük yaşamda giyilen rahat ayakkabılardır.

1.1.2. Çeşitleri

Günlük ayakkabı modellerinde rahatlık ön plana çıktığı için lastikli modeller daha çok kullanılır. Lastikli modeller dışında fermuarlı, bağcıklı, bağciksız modelleri de mevcuttur. Fotoğraf 1.1’ de çeşitli günlük bayan modelleri görülmektedir. Bu modülde anlatılan günlük bayan modeli lastikli bir modeldir.

Fotoğraf 1.1: Günlük ayakkabı modelleri

1.2. Standart Form Şekillendirme Tekniği

- Ø Bayan günlük modeli yapabilmek için öncelikle yapılacak modele uygun bir kalıp seçilmelidir. Kalıp seçerken günlük modelin rahatlığı dikkate alınmalıdır. Seçilen kalıp düşük topuklu, yuvarlak burunlu olmalıdır. Bakınız, Fotoğraf 1.2.

Fotoğraf 1.2: Model kalıbı

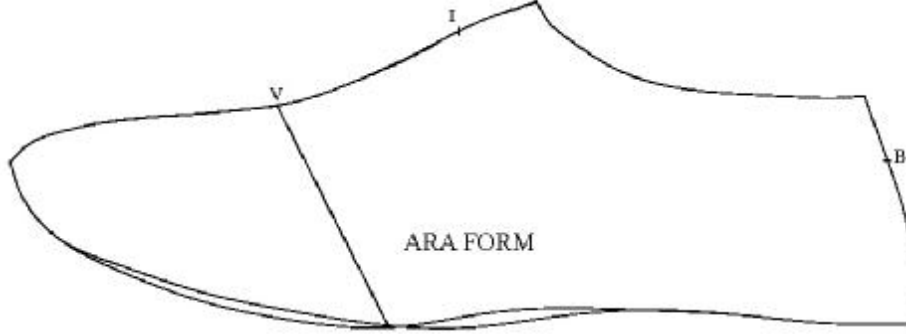
1.2.1. Dış-İç Bantlama

- Ø Kalıbın dış ve iç yüzeyi bantlanır. Günlük bayan modelin profilini çıkarmak için sadece dış yüzeyi bantlamak yeterli olsa da monta kenarlarının iç-dış farkını görebilmek için iç yüzeyin de bantlanması faydalıdır. Bantlanan kalıp üzerinde ön ve arka orta çizgiler, milo başları, yüz ortası ve kontrpiye noktası işaretlenir. İç, dış milo başlarından faydalanarak tarak çizgisi çizilir. Bu işlemler için Profil Çıkarma modülünde öğrendiğiniz bilgilerinizi hatırlayınız.
- Ø Milo başları birleştirilerek yüz orta noktası (V) bulunur. 37 numara kalıbın standart kalıp boyu 246,66 mm'dir. Bu uzunluğun 1/4'ü 62 mm'dir. 62 mm "V" noktasından yukarı doğru ölçülerek ayak üst noktası (I) işaretlenir. Ayrıca numara+18 formülünden faydalanarak arka yükseklik (B) bulunur (37 numara+18=55 mm). Fotoğraf 1. 3'de bantlanmış kalıp görülmektedir.

Fotoğraf 1.3: Bantlanmış kalıp

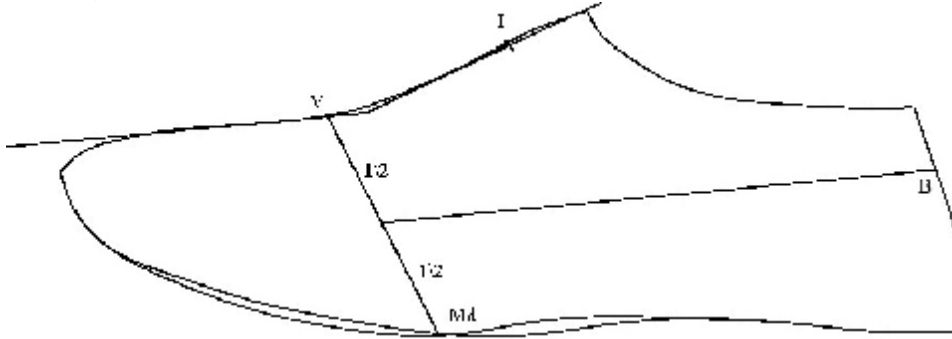
Temel noktalar işaretlendikten sonra kalıp üzerinden iç ve dış formlar alınıp ara form çıkarılır (Profil Çıkarma modülüne bakınız). Resim 1.1’de ara form görülmektedir.

Resim 1.1: Ara form

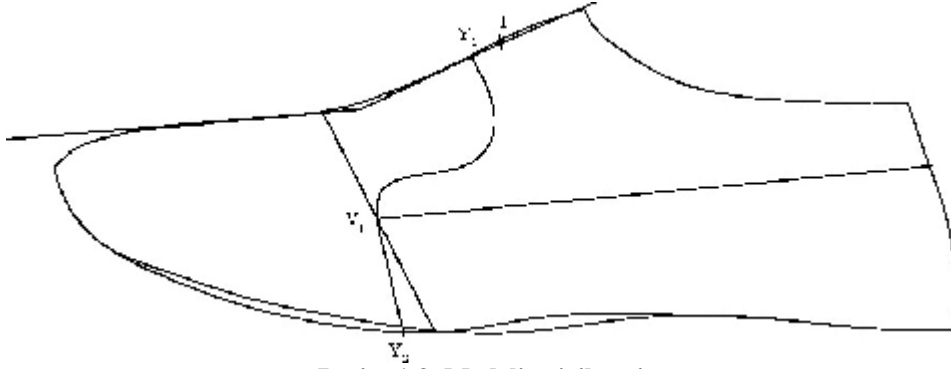
1.2.2. Standart Form

- Ø Standart form hazırlamak için ara form kartona kopyalanır. Tarak çizgisi ölçülür, yarısı işaretlenir. Arka yükseklikten (B) tarak çizgisinin yarısına bir doğru çizilir. Yüz orta noktasından (V), buruna doğru katlama çizgisi çizilir. Katlama çizgisi yüz orta noktasından geriye doğru 5 mm kadar uzatılır. Ardından buradan ayak üst noktasına (I) doğru yine teğet bir doğru çizilir (Bakınız, Resim 1.2).

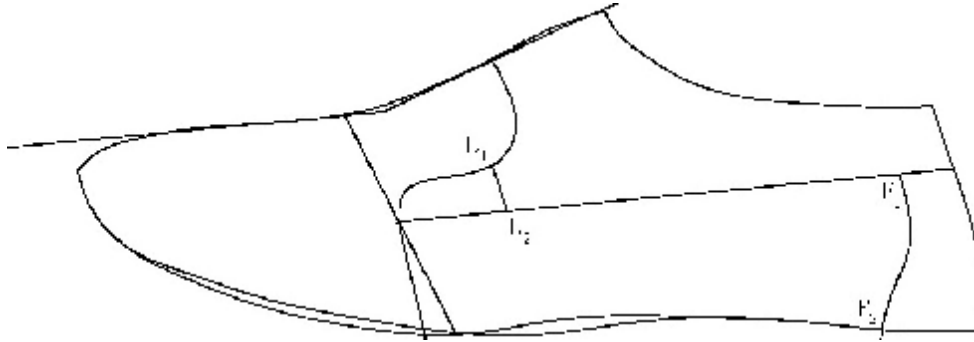
Resim 1.2: Standart oluşturulması

- Ø Model çizgilerini çizmek için tamamen kendi tasarladığımız çizgileri standart forma çizeriz. Burada yaratıcılık çok önemlidir. Önce ayak üst noktasından (I), yüz orta noktasına doğru 10 mm aşağısı işaretlenir (Y₁). Y₁ noktasından V₁ noktasına doğru Resim 1.3’ te görüldüğü gibi çizilir. V₁ noktasından Y₂ noktasına doğru modelin yüz çizgileri tamamlanır (Bakınız, Resim 1.3).

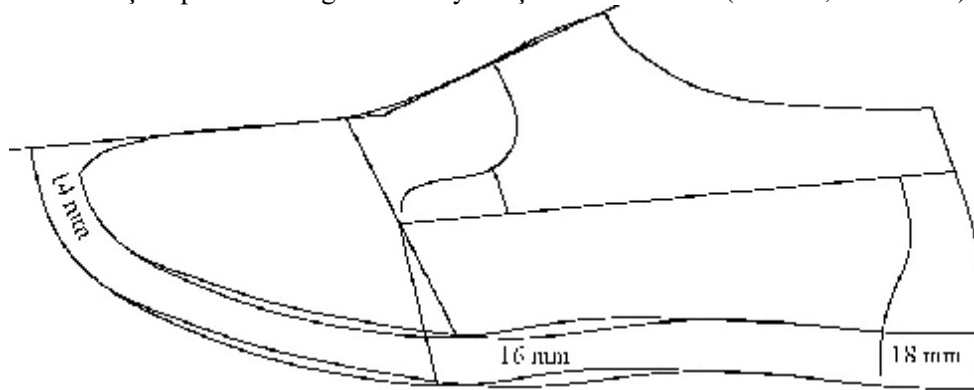
Resim 1.3: Modelin çizilmesi

- Ø Ayağın ayakkabıya rahat girip çıkması için ağız kenarlarına lastik konmalıdır. Resim 1.4'te görüldüğü gibi L_1 noktasından L_2 noktasına doğru bir çizgi çizilerek lastik yeri gösterilir. L_1 ve L_2 notalarının yeri modelciye bağlı olmakla birlikte dil kavisinin altında olmasına dikkat edilmelidir. İsteğe ve modele bağlı olarak fileto için Resim 1.4'te görüldüğü gibi F_1 - F_2 çizilir.

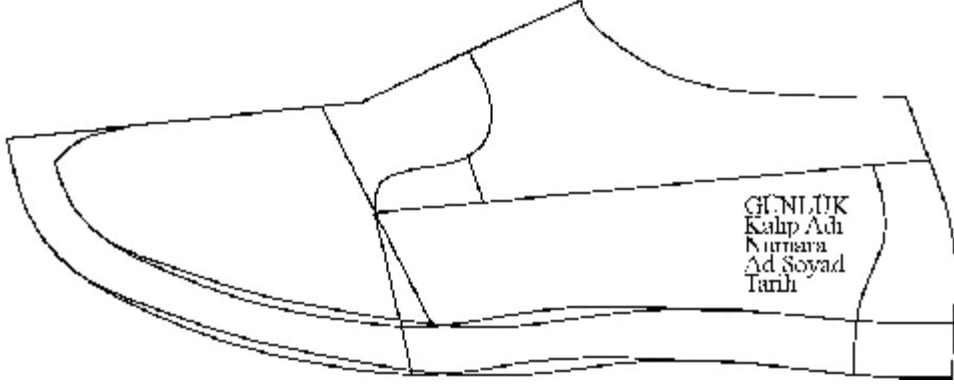
Resim 1.4: Lastik ve filetonun çizilmesi

- Ø Pergelle Resim 1.5'te görüldüğü gibi monta payı verilir. 18mm ile topuktan başlanıp buruna doğru 14mm'ye düşürülerek bitirilir (Bakınız, Resim 1.5).

Resim 1.5: Monta payı

- Ø Monta payı verildikten sonra standardın üzerine tanımlama bilgileri yazılır. Etrafından dikkatlice kesilir. İstampa parçalarını çıkarabilmek için model çizgilerinin üzerinden kanallar açılır. Bu kanalların genişliği kalem sığacak kadar olmalıdır (Bakınız, Resim 1.6).

Resim 1.6: Standardın son hali

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
Ø Kalıbı bantlayınız.	Ø Kalıbın iç ve dış tarafını bantlayınız Ø Kalıbın altını ve üstünü temizleyiniz.
Ø Kalıp üzerine temel noktaları işaretleyiniz.	Ø Ön orta çizgiyi ve arka orta çizgiyi çiziniz. Ø Milo başlarını bulunuz. Ø Tarak çizgisini çiziniz. Ø Ön orta noktasını işaretleyiniz Ø Arka yüksekliği bulunuz.
Ø Bandı kalıptan sökünüz.	Ø Bantlamaya nereden başlamışsanız aynı yönde sökünüz.
Ø Standart formu hazırlayınız.	Ø Ara form oluşturunuz. Ø Temel noktaları aktarınız. Ø Model çizgilerini çiziniz. Ø İç dış farkını veriniz. Ø Model çizgilerini tamamlayınız.
Ø Montaj payını veriniz.	Ø Kalıbınızın şekline göre ve montaj yöntemine göre pay veriniz.
Ø Tanımlama bilgilerini yazınız.	Ø Kalıp adına ve numarasına dikkat ediniz.
Ø Model çizgilerinin üzerine kanallar açınız.	Ø Kanalları düzgün açınız Ø Kalem sığacak kadar açınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TEST (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki cümleleri doğru veya yanlış olarak değerlendiriniz.

SORULAR	Doğru	Yanlış
1. Arka yükseklik kalıp numarasına göre değişmez.		
2. Standart kalıp uzunluğunun 1/4' ü ayak üst noktasını verir.		
3. Standart form üzerine model çizgilerini aktarabilmek amacıyla kanallar açılır.		
4. Standart form üzerine tanımlayıcı bile olsa hiçbir şekilde yazı yazılmamalıdır.		
5. Monta payı topuk kısmında 30 mm'dir.		

DEĞERLENDİRME

Objektif testteki cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz uygulama testine geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Bayan günlük model ayakkabı ıstampası yapmak için standart form hazırlayınız. Yaptığınız bu uygulamayı aşağıdaki kriterlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1.	Kalıbı tekniğine uygun bantladınız mı?		
2.	Ön orta ve arka orta çizgilerini düzgün çizdiniz mi?		
3.	Arka yüksekliğini işaretlediniz mi (B)?		
4.	Kalıp üzerinde milo başlarını belirlediniz mi?		
5.	Tarak çizgisini çizdiniz mi?		
6.	Dış formu kartona aktardınız mı?		
7.	İç formu kartona aktardınız mı?		
8.	Ara formu tekniğine uygun olarak elde ettiniz mi?		
9.	Modeli tekniğine uygun çizdiniz mi?		
10.	Katlama çizgisini çizdiniz mi?		
11.	Lastiği tekniğine uygun çizdiniz mi?		
12.	Filetoyu tekniğine uygun çizdiniz mi?		
13.	Monta payı verdiniz mi?		
14.	Hazırlanan standart form üzerine tanımlama bilgilerini yazdınız mı?		
15.	Model çizgilerinin üzerine kanal açtınız mı?		
16.	Temiz ve özenli çalıştınız mı?		
17.	Zamanı iyi kullandınız mı?		
18.	Standart formu istenen niteliklere göre yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Uygulamalı testteki cevaplarınızın hepsi “Evet” olmalıdır. Eğer “Hayır” cevabınız varsa uygulamayı tekrar ediniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında günlük bayan modelin yüz ıstampalarını tekniğine uygun çıkarabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

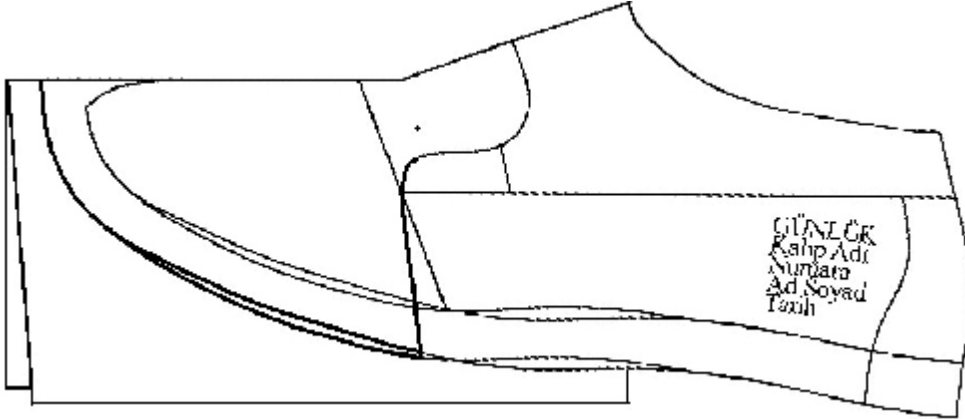
- Ø Bayan günlük modelinin yüz çıkarma yöntemlerini araştırınız. Gözlemlerinizi rapor haline getirip sınıfta arkadaşlarınızla karşılaştırınız.

2. YÜZ İSTAMPALARI

2.1. İstampalar

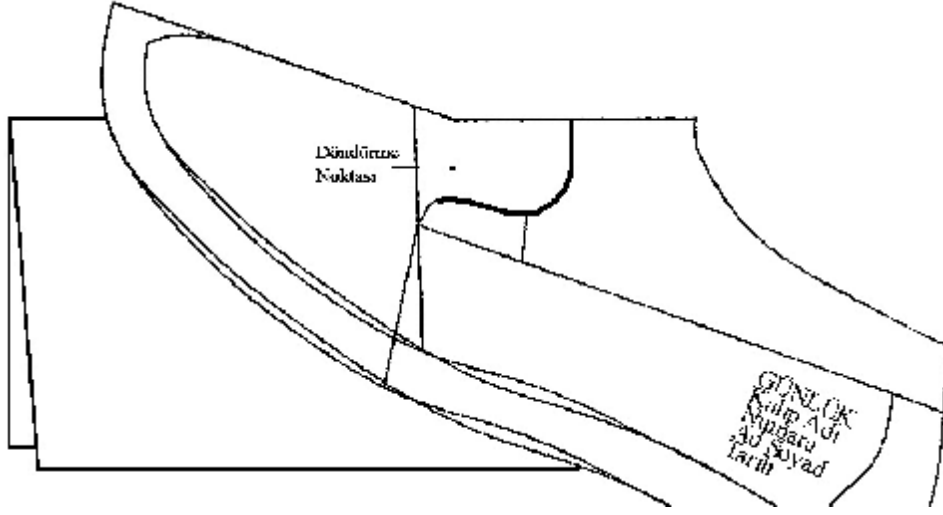
2.1.1. Yüz

- Ø Yüz ıstampasını, dille beraber tek hamle de çıkaramayız, iki hamle de kampre vererek çıkarırız. Yüz ıstampasını çıkarmak için standart form, katlama çizgisinden, önceden katlanmış kartonun katlama çizgisi üzerine yerleştirilir (Şekil 2. 1). Yüzün şekli iç ve dış çizgilerine dikkat edilerek Şekil 2.1’de koyu renkle gösterilen kısımlar karton üzerine aktarılır.

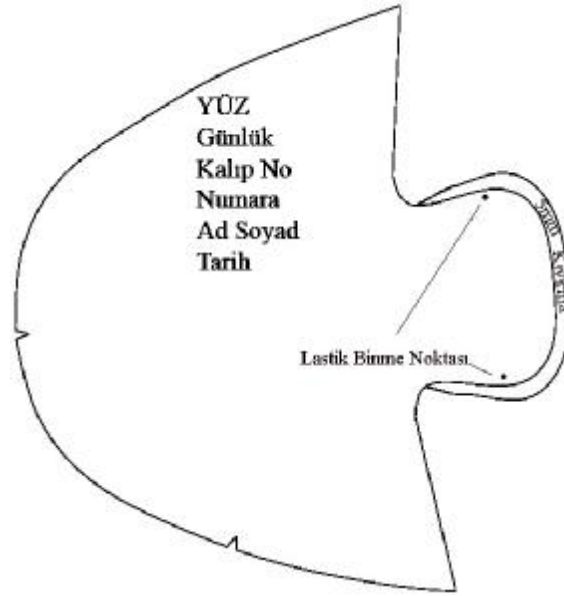
Şekil 2.1: Yüz için standardın kartona yerleştirilmesi

- Ø Standart formda ki çizgiler birinci hareketle kartona aktarıldıktan sonra standart formumuz döndürme noktasından sabitlenerek Şekil 2.2’de görüldüğü gibi çevrilir. Standart form çevrildikten sonra kalan Şekil 2.2’de koyu renkle gösterilen kısımlar kartona aktarılır.

Şekil 2.2: Yüz için standardın çevrilmesi

- Ø Yüz çizimleri kartona aktarıldıktan sonra standart kartondan kaldırılır. Yüzün dil kısmına, lastiğe ve gambaya bindiği yerlere 5 mm kıvrma payı verilir. Kartonun bir katına iç yüzey çizimleri, diğer katına dış yüzey çizimleri aktarılır. Çizgilerden dikkatlice kesilerek ıstampa çıkarılır (Şekil 2.3). Lastik binme noktası, dış çentik ve orta çentik işaretlenir. Üzerine tanımlama bilgileri yazılır.

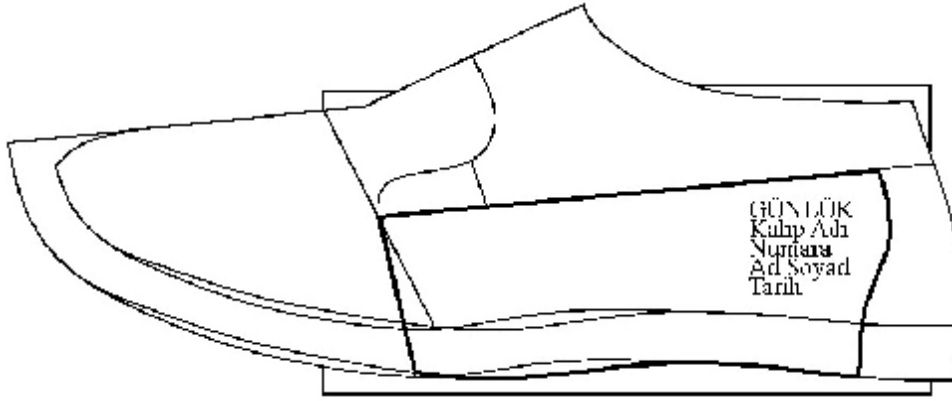
Şekil 2.3: Yüz

2.1.2. Gambalar

Gamba ıstampamızı çıkarırken tek kat çıkarırız. Ancak gambanın bulunduğu bölgede iç-dış farkı varsa gambamızı iç gamba, dış gamba olarak iki adet çıkarırız.

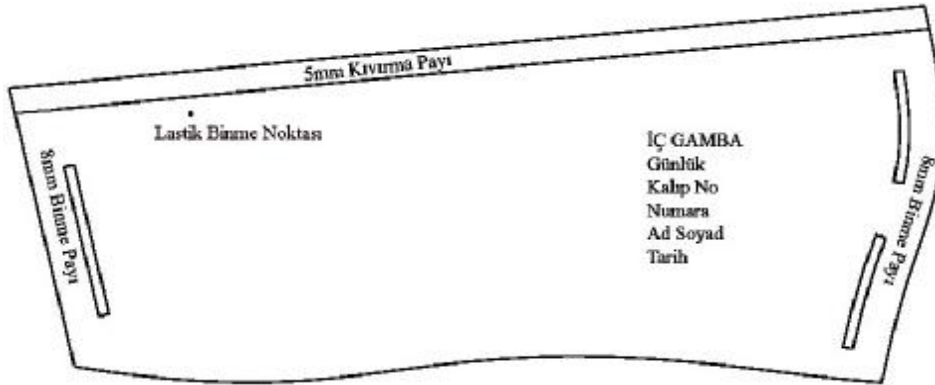
Ø İç Gamba

İç gambamızı çıkarırken uygun büyüklükte tek kat karton ayarlanır. Standart form Şekil 2.4' te görüldüğü gibi kartonun üzerine yerleştirilir. Şekil 2.4' te koyu renk çizgilerle gösterilen kısımlar kartona aktarılır.

Şekil 2.4: İç gambanın kartona aktarılması

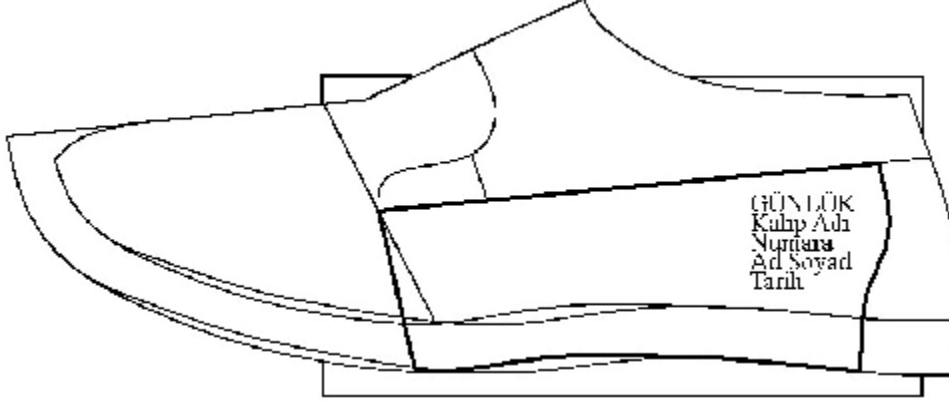
İç gamba çizgileri kartona aktarıldıktan sonra standart form kartonun üzerinden kaldırılır. Yüzün ve filetonun bineceği kısımlara 8 mm binme payı verilir. Gambanın ağız kısmına 5 mm kıvrıma payı verilir. Lastik binme noktası işaretlenir. Sonra iç gamba ıstampası etrafından dikkatlice kesilir. Binme payı verilen yerlere kanal açılır. İstampanın üzerine tanıtım bilgileri yazılır (Bakınız, Resim 2.5.).

Şekil 2.5: İç gamba ıstampası

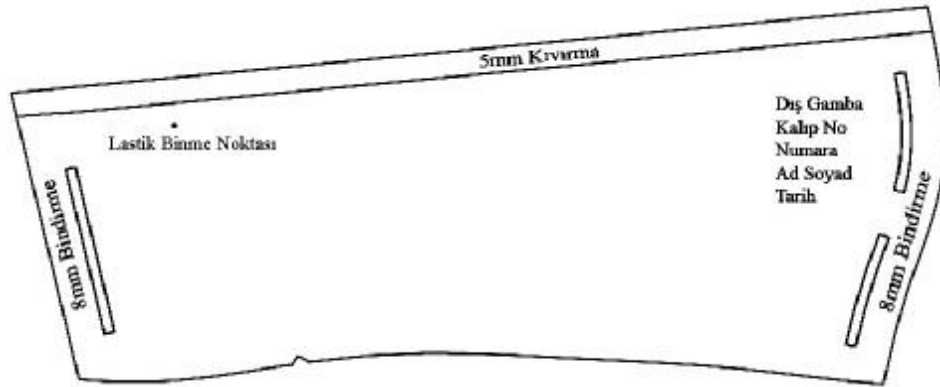
Ø Dış Gamba

Dış gamba ıstampasını çıkarırken uygun büyüklükte tek kat karton kesilir. Standart form Şekil 2.6’da görüldüğü gibi kartonun üzerine yerleştirilir. Şekil 2.6’ da koyu renk çizgilerle gösterilen kısımlar kartona aktarılır.

Şekil 2.6: Dış gambanın kartona aktarılması

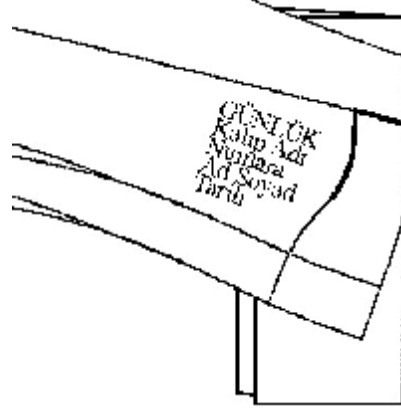
Dış gamba çizgileri kartona aktarıldıktan sonra standart form kartonun üzerinden kaldırılır. Yüzün ve filetonun bineceği kısımlara 8 mm binme payı verilir. Gambanın ağız kısmına 5 mm kıvrıma payı verilir. Lastik binme noktası işaretlenir. Sonra dış gamba ıstampası etrafından dikkatlice kesilir. Dış çentiği atılır. Binme payı verilen yerlere kanal açılır. İstampanın üzerine tanıtım bilgileri yazılır (Bakınız, Resim 2.7.).

Şekil 2.7: Dış gamba ıstampası

2.1.3. Fileto

Fileto ıstampasının çıkarılabilmesi için yeterli büyüklükte ve düzgün katlanmış bir karton parçası gerekir. Fileto ıstampası çıkartırken kampre vererek çıkarmak gerekir. Standart form kartonun katlama çizgisine arka kavisin üst ucundan Şekil 2.8’ de görüldüğü gibi yerleştirilir. Filetonun üst kısmı ve filetonun kartona temas ettiği bölümün karşısına kadar kartona aktarılır (Şekil 2.8’ de koyu renk çizgilerle gösterilen kısım).

Şekil 2.8: Fileto kampresi (1.adım)

- Ø Bu aşamada standart form, üzerindeki döndürme noktası eksenini, etrafında döndürülerek Şekil 2.9'da görüldüğü gibi çevrilir. Filetonun kalan kısımları, filetonun kartona temas ettiği bölümün karşısına çizilir (Şekil 2.9'da koyu renkle çizilmiş kısımlar).

Şekil 2.8: Fileto kampresi (2.adım)

- Ø Standart form karton üzerinden kaldırılır. Kampreden dolayı çizgilerde bozulma olabilir, bu bozulmanın düzeltilmesi gerekir. Çizgiler düzeltildikten sonra, filetonun üst bölümüne 5 mm kıvrıma payı verilir. Dikkatlice kesilir. Tanımlama bilgileri yazılır. Şekil 2.10' da hazırlanan fileto görülmektedir.

Şekil 2.9: Fileto

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
Ø Kartonı hazırlayınız.	Ø Bir cetvelle kartonu düzgün bir şekilde katlayınız.
Ø Yüz ıstampalarını standart formdan kartona katarınız.	Ø Yüz, iç-dış gamba, lastik ve fileto parçalarını kartona aktarınız. Ø İç dış farkına dikkat ediniz
Ø Payları veriniz.	Ø Paylarını doğru veriniz. Ø Bindirme paylarına kanal açınız.
Ø Yüz ıstampalarını kesiniz.	Ø Düzgün şekilde kesmeye dikkat ediniz.
Ø Yüz ıstampalarını kontrol ediniz.	Ø Dış tarafına çentik atınız. Ø Tanımlama bilgilerini yazınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TEST (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki cümleleri doğru veya yanlış olarak değerlendiriniz.

SORULAR	Doğru	Yanlış
1.İstampalar üzerine bindirme yerlerinde kanal açılır.		
2.İç ve dış tarafı ayırmak için dışa çentik atılır.		
3.Bindirme payı olarak 5 mm yeterlidir.		
4.Gamba ıstampalarını çıkarmak için katlanmış karton kullanılır.		
5.Lastik ıstampasına kıvrırma payı verilmelidir.		

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz uygulama testine geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Hazırlamış olduğunuz standart formunuzu kullanarak ve gerekli işlemleri yaparak bayan günlük ayakkabı yüz ıstampalarını hazırlayınız. Yaptığınız uygulamayı aşağıdaki kriterlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1.	Yüz ıstampasını kampre vererek, çıkardınız mı?		
2.	Yüz ıstampasına gerekli işaretleri ve payları verdiniz mi?		
3.	İç gambayı çıkarttınız mı?		
4.	Dış gambayı çıkarttınız mı?		
5.	Filetoyu kampre vererek çıkarttınız mı?		
6.	Lastik ıstampasını çıkarttınız mı?		
7.	İstampa parçalarına gerekli payları verdiniz mi?		
8.	İstampalar üzerine dış ve burun çentiğini attınız mı?		
9.	Tanıtım bilgilerini ıstampaların üzerine yazdınız mı?		
10.	Temiz ve özenli çalıştınız mı?		
11.	Zamanı iyi kullandınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Uygulamalı testteki cevaplarınızın hepsi “Evet” olmalıdır. Eğer “Hayır” cevabınız varsa uygulamayı tekrar ediniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyette kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında günlük bayan modeli astar ıstampalarını tekniğine uygun çıkarabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Ø Günlük bayan modeli ayakkabı astar ıstampası çıkarma yöntemlerini araştırınız. Araştırmalarınızı rapor şekline dönüştürüp sınıfa sununuz.

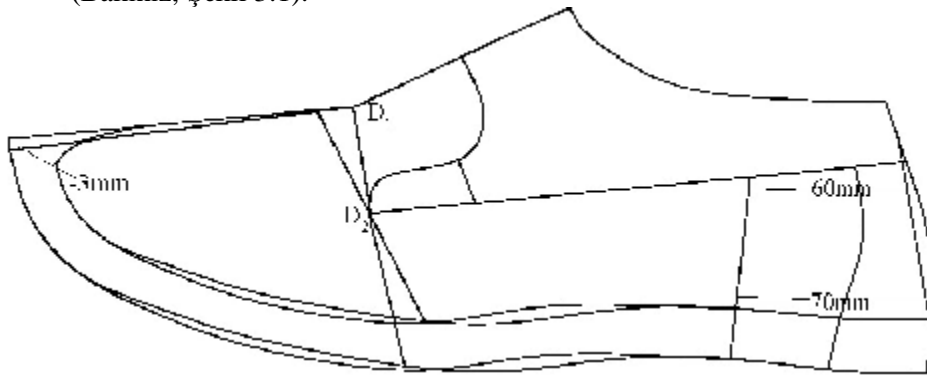
3. ASTAR İSTAMPALARI

Bu modülde astar; üç ayrı ıstampadan oluşacaktır. Bunlar; yüz astarı, gamba astarı ve çoraplık astarıdır.

3.1. Astar Ölçüleri ve Standarda Çizim Tekniği

Astar ıstampalarını çıkarabilmek için standart üzerinde astar çizgileri çizilmelidir. Aşağıda astar ölçüleri ve standardın çizim tekniği anlatılmıştır.

- Ø Bombe kalınlığı için burun kısmından 3 mm aşağı düşürülür, V noktası ile birleştirilir.
- Ø Çoraplık astarı için standardın arkasından öne doğru üstten 60mm, alttan 70 mm işaretlenip düz bir çizgiyle birleştirilir. Ayrıca arka kavis Şekil 3.1' de görüldüğü gibi bir doğruyla düzeltilir.
- Ø Tabandan yukarı doğru gelen gamba çizgisi, D₂ 'den, D₁ 'e doğru uzatılır (Bakınız, Şekil 3.1).

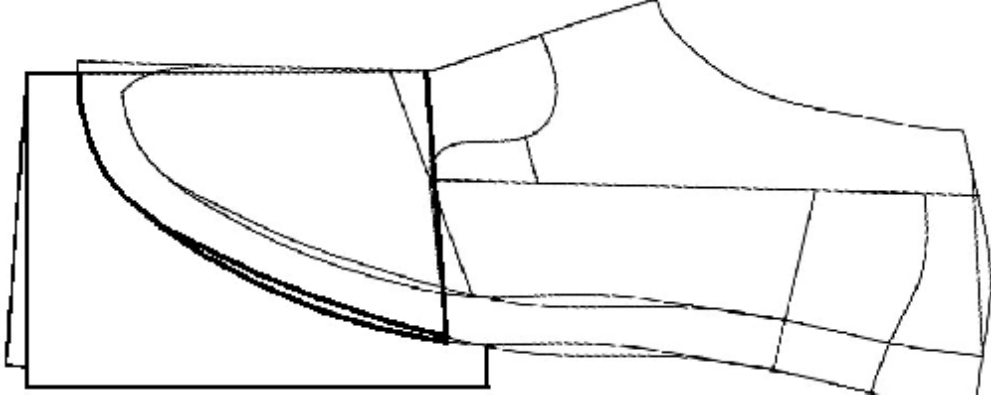

Şekil 3.1: Astar standardı

3.2. Astar İstampalarını Çıkarma

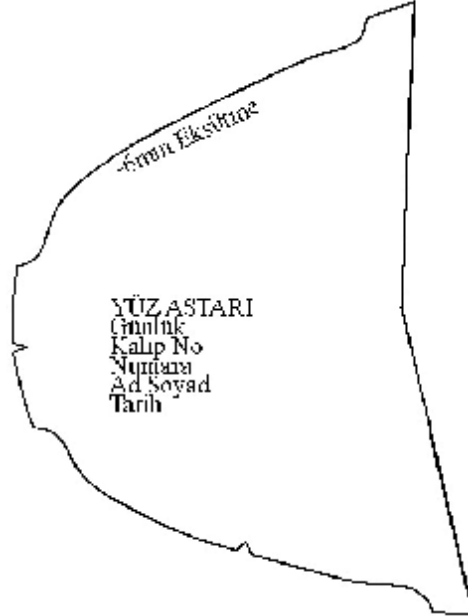
3.2.1. Yüz Astar İstampaları

Yüz astarı çıkarılırken yeterli büyüklükte bir karton ortadan düzgünce katlanır. Kartonun katlama çizgisine standart formun burun kısmı 3 mm yukarıya çıkacak şekilde yerleştirilir (Şekil 3. 2). Astarın şekli karton üzerine aktarılır. Montaj kenarları iç ve dış olarak işaretlenir. Standart form kaldırılır.

Şekil 3.2: Yüz astarının kartona aktarılması

Montaj sırasında derinin taban astarına yapışabilmesi için astar alt kenarları 5 – 6 mm kısaltılır. Kartonun bir katında dış çizgiler, diğer katında iç çizgiler olacak şekilde işaretlenir ve istampa kesilerek çıkarılır. Şekil 3.3'te görüldüğü gibi orta çizginin burnu kestiği yere burun çentiği açılır. Ayrıca dış tarafa da çentik atılır. Tanımlama bilgileri yazılır.

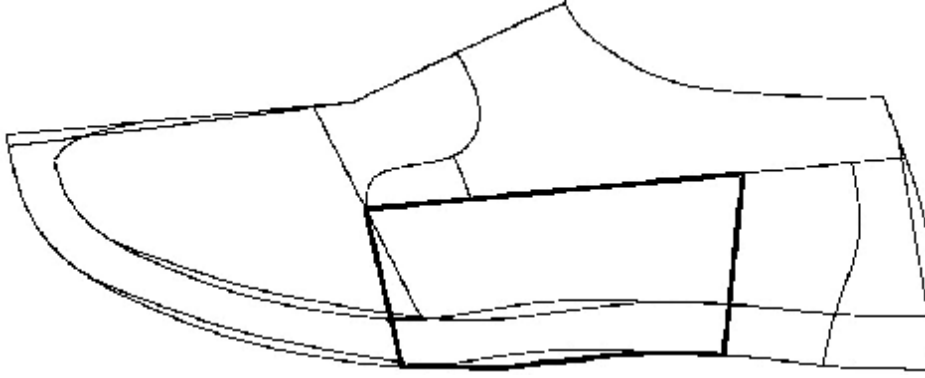
Şekil 3.3: Yüz astarı

3.2.2. Gamba Astar İstampaları

Gamba astarı çıkarırken, gamba astarının olduğu bölümde iç, dış farkı varsa gamba astarı iki adet çıkarılır.

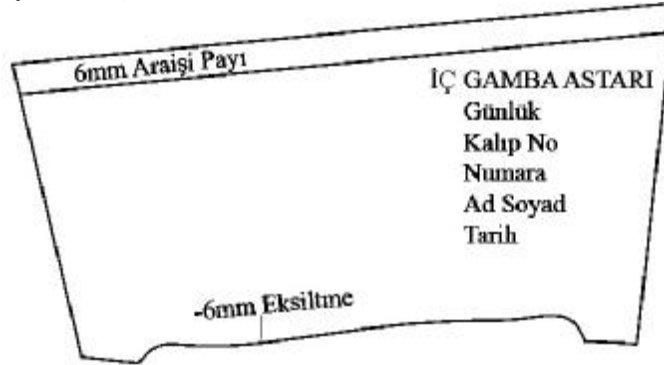
Ø İç Gamba Astarı

Standart form tek kat karton üzerine yerleştirilir. Gamba astarı, standart formun iç çizgileri dikkate alınarak kartona aktarılır (Şekil 3.4).

Şekil 3.4: İç gamba astarının kartona aktarılması

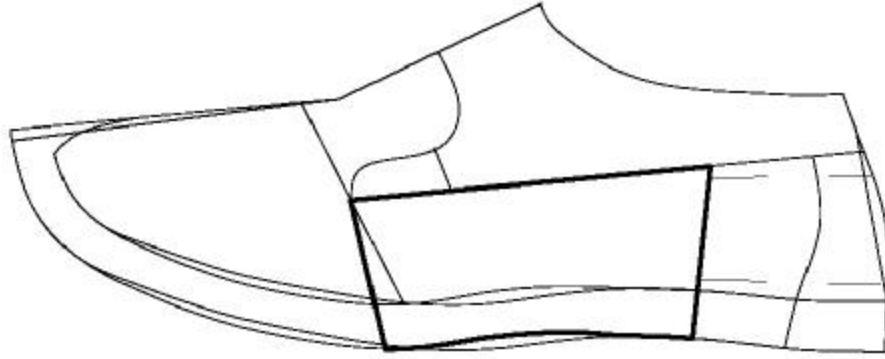
Standart form kaldırılır. Yüz astarında olduğu gibi alt kenardan kısaltma yapılır. Ağıza gelen kenarına ara işinde kesilmek üzere 6 mm pay eklenir. Bu çizgilerden ıstampa kesilir ve çıkarılır (Bakınız, Şekil 3.5.).

Şekil 3.5: İç gamba astarı

Ø Dış Gamba Astarı

Standart form tek kat karton üzerine yerleştirilir. Gamba astarı, standart formun dış çizgileri dikkate alınarak kartona aktarılır (Şekil 3.6).

Şekil 3.6: Dış gamba astarının kartona aktarılması

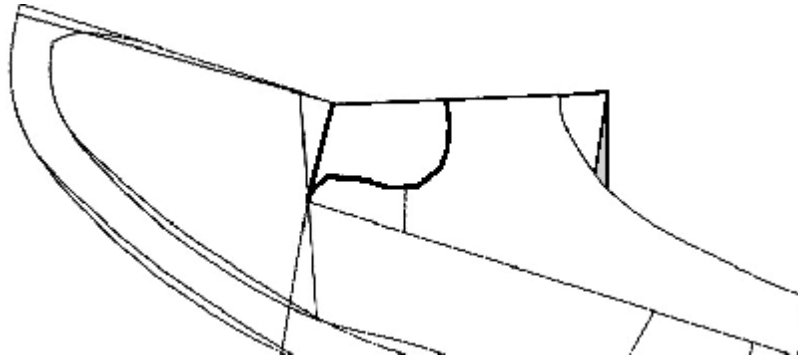
Standart form kaldırılır. Yüz astarında olduğu gibi alt kenardan kısaltma yapılır. Ağıza gelen kenarına ara işinde kesilmek üzere 6 mm pay eklenir. Bu çizgilerden ıstampa kesilir ve çıkarılır (Bakınız, Şekil 3.7.).

Şekil 3.7: Dış gamba astarı

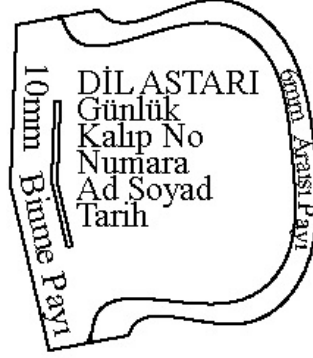
3.2.3. Dil Astar İstampası

Dil astarı çıkarmak için uygun boyutta karton katlanır. Standart form Şekil 3.8'de görüldüğü gibi yerleştirilir. Şekil 3.8'de koyu renk çizgilerle gösterilen kısımlar kartona aktarılır.

Şekil 3. 8: Dil astarının kartona aktarılması

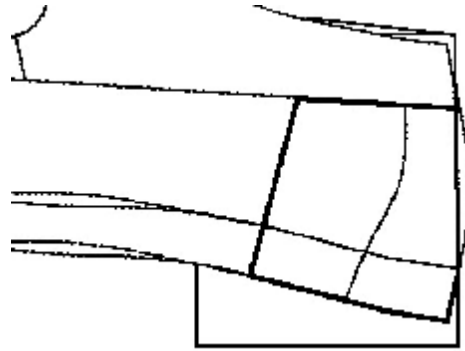
Çizgiler aktarıldıktan sonra standart form kartonun üzerinden kaldırılır. Dilin yüze binen kısmına 10 mm binme payı verilir. Dilin çevresine 6 mm ara işi payı verilir. Çizgilerin etrafından dikkatlice kesilir. Binme payına kanal açılır. Tanıtım bilgileri ıstampanın üzerine yazılır (Bakınız, Şekil 3.9.).

Şekil 3.9: Dil astarı

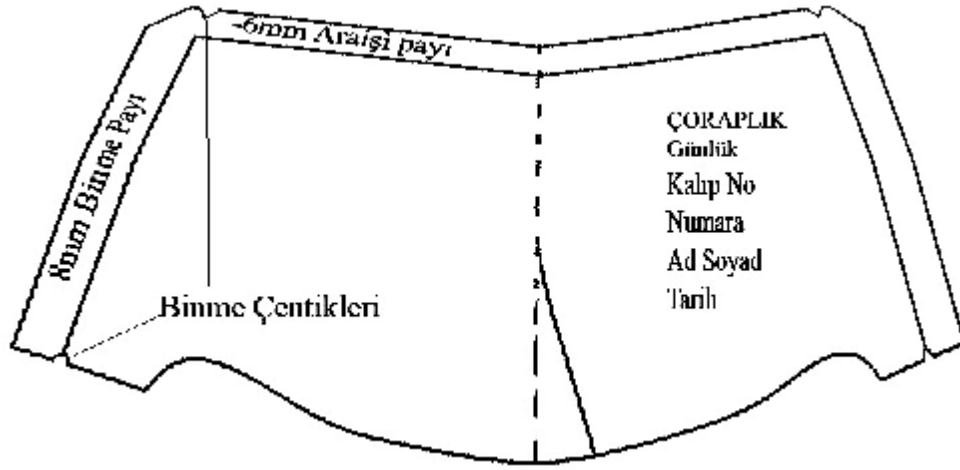
3.2.4. Çoraplık Astarı İstampası

Çoraplık astarı çıkarmak için uygun boyutta karton katlanır. Standart form Şekil 3.10'da görüldüğü gibi yerleştirilir. Şekil 3.10'da koyu renk çizgilerle gösterilen kısımlar kartona aktarılır.

Şekil 3.10: Çoraplık astarının kartona aktarılması

Çizgiler aktarıldıktan sonra, standart form kartonun üzerinden kaldırılır. Çoraplığın gambaya binen kısmına 8 mm binme payı verilir. Çoraplığın ağız kısmına 6 mm ara işi payı verilir. Monta payına gelen kısımlardan 6 mm eksiltilir. Çizgilerin etrafından dikkatlice kesilir. Binme payına gelen kısımlara çentik atılır. Çoraplığın arka kısmı monta yapılırken kırışmaması için, Şekil 3.11' de görüldüğü gibi ıstampanın alt kısmına kesik atılır. Tanıtım bilgileri ıstampanın üzerine yazılır (Bakınız, Şekil 3.11.).

Şekil 3.11: Çoraplık astarı

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
Ø Astar şeklini standarda çiziniz.	Ø Burunu 3mm aşağıya düşürünüz. Ø Çoraplık , dil astarı çizgileri çizilir.
Ø Kartonun hazırlayınız.	Ø Kartonun düzgün şekilde katlayınız.
Ø Astar ıstampalarını kartona kopyalayınız.	Ø Yüz astar ıstampasını doğru yerden alınız. Ø Gamba astar ıstampalarını doğru yerden alınız. Ø Dil astar ıstampasını doğru yerden alınız. Ø Çoraplık ıstampasını doğru yerden alınız.
Ø Payları veriniz.	Ø Ara işi payını veriniz. Ø Kısaltma yapınız. Ø Binme payını veriniz.
Ø Astar ıstampalarını kontrol ediniz.	Ø Çentiklerini atınız. Ø Tanımlama bilgilerini yazınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TEST (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki cümleleri doğru veya yanlış olarak değerlendiriniz.

SORULAR	Doğru	Yanlış
1- Standart formda astar ıstampalarının şeklinin çizilmesine gerek yoktur.		
2- Bombe kalınlığına dikkat edilmelidir.		
3- Ağza gelen astar ıstampalarına 6 mm ara işi payı verilir.		
4- Astar ıstampalarının alt kenarları 25 mm azaltılır.		
5- Astar ıstampaların da 5 mm kıvrıma payı verilir.		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz uygulama testine geçiniz

UYGULAMALI TEST

Hazırlamış olduğunuz standart formunuzu kullanarak ve gerekli işlemleri yaparak bayan günlük ayakkabı astar ıstampalarını hazırlayınız. Yaptığınız uygulamayı aşağıdaki kriterlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1.	Standart form üzerinde katlama çizgisinin 3 mm aşağıya düşürdünüz mü?		
2.	Çoraplık çizgisini çizdiniz mi?		
3.	Dil astarı çizgisini çizdiniz mi?		
4.	Yüz astarını çıkartınız mı?		
5.	Yüz astarına eksiltme yaptınız mı?		
6.	Yüz astarının dış kısmına çentik attınız mı?		
7.	Gamba astarı çıkarırken iç dış farkını dikkate aldınız mı?		
8.	Gamba astarlarını çıkartınız mı?		
9.	Gamba astarına ara işi ve binme payı verdiniz mi?		
10.	Gamba astarına eksiltme yaptınız mı?		
11.	Dil astarını katlayarak çıkartınız mı?		
12.	Dil astarının paylarını ve çentiklerini gösterdiniz mi?		
13.	Çoraplık astarı ıstampasını çıkardınız mı?		
14.	Çoraplık astarına binme payı, ara işi payı verdiniz mi?		
15.	Astar ıstampalarının kontrolünü yaptınız mı?		
16.	Astar ıstampalarına tanımlama bilgilerini yazdınız mı?		
17.	Temiz, özenli ve dikkatli çalıştınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Uygulamalı testteki cevaplarınızın hepsinin “Evet” olmalıdır. Eğer “Hayır” cevabınız varsa uygulamayı tekrar ediniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz Modül Değerlendirme’ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Bir arkadaşınızın ayak numarasına göre bayan günlük modeli ıstampası çıkarınız. Yaptığınız bu uygulamayı aşağıdaki kriterlere göre değerlendiriniz.

Bayan günlük ayakkabı kalıbını bantlayınız, standart formunu, yüz ve astar ıstampalarını tekniğine uygun olarak çıkarınız. Yaptığınız uygulamaları aşağıdaki kriterlere göre değerlendiriniz.

	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.	İş önlüğünüzü giydiniz mi?		
2.	Modele uygun kalıp seçtiniz mi?		
3.	Kalıp üzerinde temel işaret ve çizgileri çizdiniz mi?		
4.	Dış formu çıkarttınız mı?		
5.	İç formu çıkarttınız mı?		
6.	Ara formu çıkardınız mı?		
7.	Standart üzerine modeli, ölçülere uygun çizdiniz mi?		
8.	Standart formu çıkarttınız mı?		
9.	Yüz ıstampasını çıkarttınız mı?		
10.	Yüz ıstampasına kampre verdiniz mi?		
11.	İç dış gamba ıstampalarını çıkarttınız mı?		
12.	Fileto ıstampasını çıkardınız mı?		
13.	Astar ıstampaları için standart formu hazırladınız mı?		
14.	Yüz astarı ıstampasını çıkarttınız mı?		
15.	İç dış gamba astarı ıstampasını çıkarttınız mı?		
16.	Dil astarı ıstampasını çıkardınız mı?		
17.	Çoraplık astarı ıstampasını çıkardınız mı?		
18.	Astar ıstampalarına ara işi, binme paylarını verdiniz mi?		
19.	İstampalar üzerine burun ve dış çentiklerini, lastik yerini işaretlediniz mi?		
20.	İstampalarda bindirme payları üzerine kanallar açtınız mı?		
21.	İstampalarınızın kontrolünü yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yapılan değerlendirme sonunda “Hayır” cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız modülü tekrar ediniz.

Bütün cevaplarınız “Evet” ise modülü başarı ile tamamladınız, tebrik ederiz.

İlgili kişi ile iletişim kurarak bir sonraki modüle geçiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1.	Y
2.	D
3.	D
4.	Y
5.	Y

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1.	D
2.	D
3.	Y
4.	Y
5.	Y

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1.	Y
2.	D
3.	D
4.	Y
5.	Y

KAYNAKÇA

- Ø ALTAYLAR, Ahmet, **Ders Notları**, İstanbul, 2005.
- Ø KALKAN, Ali, **Istampa Çıkarma Ders Notları**, İstanbul, 2005.
- Ø KILIÇ, Birgöl, **Ders Notları**, İstanbul, 2005.
- Ø UYAR, Mustafa, **Ders Notları**, İstanbul, 2005.
- Ø YILMAZ, Yasemin, **Ders Notları**, İstanbul, 2005.
- Ø www.zappos.com